Derde Jaer. N° 34. Zaturdag, 23 Augustus 1856.

DE POSTRYDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

De POSTRYDER verschynt eens per week, 's zaterdags.
Men schryft in te Tongeren by de W^e J.-P. COLLÉE, boekdrukker en uitgever van dit blad, groote markt, n° 20, en by alle postdirecteurs.
Alle toezending van brieven, annoncen, geld, enz., moet gefrankeerd zyn.

Het abonnement vooraf betaelbaer is bepaeld op 5 fr. per jaer.
» » » 3 fr. per half jaer.
Een blad afzonderlyk . . . . . 20 centimen.
De aenkondigingen, per drukregel. . . . 15 »
De reklamen » » . . . . . 25 »

By het zenden van aenkondigingen is eenieder verzocht duidelyk uit te drukken of dezelve in den POSTRYDER alleen, ofwel ook in het fransch blad, le COURRIER DU LIMBOURG, moeten opgenomen worden. Deze laetste, voor verscheidene achtereenvolgende keeren gegeven, genieten voordeeliger conditiën.

TONGEREN, DEN 23 AUGUSTUS.

België beoordeeld.

De engelsche dagbladen zyn dikwyls zeer onregtvaerdig geweest jegens België; voor den oogenblik schynen eennigen hunner wat beter jegens ons gezind te zyn — ten minste als wy mogen oordeelen volgens de tael van den *Examiner and Times* van Manchester, eene der belangrykste tydschriften van Engeland.

Wy willen hier eenige uittreksels mededeelen, die voor onze lezers niet zonder belang zyn:

« Na een vierde eeuw van gedurigen vooruitgang, schynt het nederige koningryk België besloten te hebben, eene belangrykere plaets te bekleeden in de geschiedenis van Europa; het steekt zyn voorspoedig hoofd, omkroond met de laurieren van vrede en overvloed, boven het gerammel der wapens uit, en boven den twist van nayverige koningen. Sedert de troonbeklimming van koning Leopold I^e, in 1831, is het belgisch volk bewaerd gebleven van al die rampen, welke het politiek leven van een volk tegenhouden.

» Dat geluk is door den Belg zeer goed gewaerdeerd geworden, al ontsnapte het dan ook dikwyls aen de opmerking van de naburen. Wie heeft het meeste bygedragen, tot dien gelukkigen staet van zaken, of de Koning, ofwel het volk? Wy willen dat niet beslissen. Genoeg is het te zeggen, dat de eer aen den eenen gelyk aen den anderen toekomt; want even als er, in twist en tweedragt, van twee kanten ongelyk is — evenzoo moet de eensgezindheid tusschen volk en Koning wederkeerig aen elkanders goed karakter toegeweten worden. »

Maer het is niet enkel onder dat opzigt dat België opmerkensweerdig is voor den engelschman. Er is iets dat hem over het algemeen nog meer treft, als hy ons land bezoekt: — het is ons werkzaem, nyverig en kunstlievend leven, en de *Examiner* laet dit ook niet onopgemerkt voorbygaen. Luistert wat hy zegt:

« De reiziger, die door België naer Duitschland of naer Zwitserland gaet, kan niet anders dan getroffen zyn over de industrieele bedryvigheid — en dit zooveel onder opzigt van landbouw als van manufactuer — welke er in België heerscht van Oostende af tot Verviers toe. Overal verjongt en verlevendigt de nyverheid die aloude steden, wier gothieke en trotsche torens zoo krachtig van een schoon verleden spreken. Ieder Engelschman — zelfs hy, die de grootste vooroordeelen heeft of die voor den eersten keer by den vreemde komt, zal, als hy te Antwerpen ontscheept, verwonderd zyn over dit soort van welvaert, welke hy overal ontmoet.

» Ouder weg heeft hy voor zich eene uitgestrektheid allerbest behouwde gronden. De belgische pachter heeft niet, zoo als hier, het verschiet van dit of geen adelyk kasteel te ontzien; hy beploegt zyn land, dat geene andere grenzen heeft dan hier en daer geplantte heesters, en dat niet afgesneden wordt door die digte bosschen, welke den grond, ten nadeele van den landbouw, bemagtigen.

» Te Mechelen denkt de Engelschman Ruby en Norwich te gelyker tyd te zien; te Luik ziet hy eene weêrspiegeling van Birmingham; in het dal der Maes, te Verviers, ziet men ter zelfder tyd de nyverheidsprodukten en het landschap van Westerlyk Engeland.

» Maer dat alles is maer het uitwendige en het zigtbare van eenen koophandel, van eenen onmeetbaren voorspoed. »

De *Examiner* heeft maer eene beschuldiging tegen ons: het is dat wy niet driftig genoeg zyn, om den vryhandel aen te kleven, schoon het blad bekent, dat wy reeds loffelyke poogingen hebben aengewend om het protectiestelsel te doen verdwynen.

Hiertoe zal het Congres over het douanentarief, dat men te Brussel gaet houden, aenzienlyk bydragen, en de *Examiner* heeft een goed denkbeeld van het Congres, op hetwelk de voornaemste staethuishoudkundigen van Europa zullen byeenkomen.

Ten slotte meldt het blad, als eene praktische verbetering in zich bevattende, de aenstaende tentoonstelling van voorwerpen, dienstig voor de volksklas, welke in september te Brussel zal plaets hebben.

Wy vinden in de *Indépendance* de volgende mededeeling omtrent de algemeene uitkomsten van den oogst in België:

De rogge is veel overvloediger dan men er zich aen verwachtte, en hare opbrengst in schoven, gewigt en hoedanigheid overtreft alle vooruitzicht. Men rekent dat het gewigt per hectoliter 3 à 6 kilos grooter is dan het verleden jaer. De tarwe is overheerlyk. De airen zyn dik, gevuld en van een buitengewoon gewigt. De opbrengst dezer graensoort, reeds vastgesteld door de dorsching, zal in hoeveelheid, in hoedanigheid en in stroo de schoonste oogsten, die wy sinds lang nog gehad hebben, overtreffen.

In zekere deelen van Henegauw, in den Hasbegauw, enz., is de opbrengst buitengewoon overvloedig. Terwyl men middenmatiglyk den opbrengst begroot op dertien schoven per hectoliter en half, ziet men dat dit jaer negen schoven op die plaetsen daervoor toereikend zyn; en daerenboven geeft dezelfde maet eene groote hoeveelheid van meel.

Het is even zoo met de haver; zy is ten naesten by overal gepikt en geeft uitnemend voordeelige uitslagen. De airen zyn lang en zwaer en geven middenmatiglyk 70 à 80 korrels; men heeft er gezien met 109, 127, ja 161 korrels.

De aerdappelen zyn overvloedig. Sedert elf jaren hebben zy geen dergelyken oogst opgeleverd.

Eindelyk, de gerst brengt uitnemend veel op, vooral aen gewigt, en ondanks de talryke veranderingen in de weêrsgesteldheid heeft het koolzaed een kwart meer dan een middelmatig jaer opgeleverd. Het vlas en de hop zyn niet minder begunstigd geweest.

Die gezegende omstandigheden verregtveerdigen volkomentlyk de algemeene hoop van de pryzen der eetwaren tot hunnen normalen tax te zien dalen en een einde te zien stellen aen het bitter lyden der werkende klassen.

Hof van assisen der provincie Limburg.

3^e SESSIE 1856.

Zitting van den 19 augustus.

De eerste zaek welke den jury onderworpen is geworden, is eene betigting van vrywilligen moord tegen Petrus-Pascal Portugaels, oud 27 jaren, landbouwer, geboren en woonachtig te Rutten.

Ziehier de voornaemste daedzaken der beschuldiging:

'S zondags, 13 july 1856, na 10 uren des avonds, bevond zich Jan Henkens alleen met de lieden van het huis in de herberg van M. Werelds, te Rutten, toen Jan Denis, Jan Strea, Petrus Leroy en de betigte Petrus-Pascal Portugaels, die reeds in verscheidene andere herbergen geweest waren, by Werelds inkwamen.

Denis scheen min of meer dronken te zyn; hy weigerde een der glazen brandewyn te drinken welke de betigte had doen schinken, en op het aendringen van Portugaels om hem te doen drinken, schoot hy in gram-

---

HYPPOLITE

OF DE ZEGEPRAEL OVER DE MENSCHENVREES.

Vroeg weduwe gebleven zynde, had de moeder van Hyppolite niets verzuimd, om hem eene Christelyke opvoeding te geven; zy had een gedeelte van haer klein vermogen besteed aen zyn onderwys in de voorbereidende wetenschappen, ten einde hy vervolgens eene eervolle loopbaen zou kunnen intreden. Met onbeschryfelyke nauwgezetheid volbrag de jongeling zyne pligten uit dankbaerheid voor de moederlyke zorgen; en zyne geregelde leefwyze had ongeloofelyk veel ter spoedige ontwikkeling van zyn verstand toegebragt. De ouders wezen overal hunne zonen op hem als op een uitmuntend voorbeeld, en zyne goede moeder dankte God, dat Hy haer zulk een' zoon geschonken had.

Hyppolite had een neef, die, zonder slecht te wezen, een dier weeke karakters had, die ligtelyk veranderen, en, naer de omstandigheden goed of slecht zyn. In dezelfde school met Hyppolite opgevoed, had Eduard meermalen met hem in naerstigheid gewedyverd, maer zelden beoefende hy uit zich zelve zyne pligten; hoewel hy dit nooit na liet als men hem er toe aenspoorde.

Het oogenblik was gekomen dat de beide jongelingen het ouderlyk huis zouden verlaten, om in de hoofdstad hunne hoogere studiën voort te zetten, en zich te bekwamen tot het vak 't welk zy gekozen hadden. Hyppolite wilde advokaet, Eduard geneesheer worden, en daer geen van beiden ryk was hoopten zy in hunne reeds verkregene bekwaemheden het middel te vinden, 't welk hun, in het bereiken van hun doel, zou kunnen bevorderlyk zyn.

Pynlyk is altoos voor deugdzame ouders het oogenblik, waerin hunne kinderen hen verlaten, om zich naer het groote Parys te begeven, alwaer zich de snoodste misdryven en de verhevenste deugden in elkanders nabyheid bevinden. Zy sidderen by het denken aen de gevaren, waerdoor de zwakheid hunner zonen, by gebrek aen ondervinding, bedreigd wordt, en zy zyn onuitputtelyk in waerschuwingen tegen de menigvuldige klippen, waerop zoo vele anderen, de treurigste schipbreuk hebben geleden. Zoo deed de moeder van Hyppolite en de vader van Eduard. Na hem omhelsd en met tranen besproeid te hebben, zagen zy hen den geboortegrond verlaten, en hielden de oogen op den snelwagen gevestigd zoo lang als zy dien bespeuren konden.

Het was een der schoonste herfstdagen, waerin de natuer hare ryke voortbrengselen schynt ten toon te spreiden, om de menschen tot dankbaerheid aen God uit te noodigen. De zon rees langzaem op en verguldde de toppen der bergen. Al spoedig bespeurde Hyppolite, dat hy zich in gezelschap bevond, van dry andere jonge lieden, wier losbandige gesprekken en ligtzinnige spotternyen met de Godsdienst hunner vaderen, bewezen, dat hun gezelschap gevaerlyk was; 't welk hem minder voor zich zelve, dan voor Eduard, wiens onvast karakter hy kende, bekommerd maekte. Nauwelyks had men een uer gereden, of een hunner zeide: « Hoe vindt gy die kerk daer midden in het veld? Een » ander gaf hem tot antwoord: laet ons toch gerust met » die kerken: 't zyn gedenkstukken van het fanatismus, » die eenmael verdwynen moeten, als het menschdom ge- » noegzaem beschaefd zal wezen. » O! dat geloof ik ook, » en ik verzeker u, dat ik niet rouwig ben, van weder naer » Parys te gaen, want myne moeder kwelde my in dat » opzigt deerlyk; zy wilde my even als voorheen naer de » Mis zenden; en ik geloof zelfs, dat de Pastoor in het hoofd » had, om my tot biechten te bewegen. Goeden dag, myn » heer de Pastoor, kom my nu vangen. » By die woorden » schaterden alle dry van lagchen als of zy iets zeer geestigs gehoord hadden en zy verzelden die goddelooze boert met de vuilste woorden.

Hyppolite zweeg, terwyl een blos van verontwaerdiging zyn gelaet kleurde, en toonde daerdoor, hoeveel afkeer hy van die snoode tael had. Eduard wankelde; reede deed een glimlach, die op zyne lippen zweefde, zien, dat zoo hy alsnog niet slecht was, hy ten minste den moed niet zou hebben, om zich goed te houden? Hy moest derhalve in dezen eersten stryd versterkt worden. » Eduard, zeide Hyppolite, hebt gy wel gezien, hoe myne arme moeder, by ons vertrek schreide? Ik verlaet haer zeer ongaerne, want ik ben niet wysgeerig genoeg, om de natuer te verzaken. » Door die tael onthutst, zwegen de dry losbollen eenige oogenblikken; en vervolgens zeide een hunner: « Gy hebt waerschynlyk Parys nog niet bewoond, heertje? Ik wil u, als wy zes maenden verder zyn, wel eens hooren spreken, gy zult dan wel uit een ander vaetje tappen. » Ik ga niet naer Parys, zeide Hyppolite, om er myn verstand te verliezen en te vergeten wat ik geleerd heb: ik ga derwaerts, om my door arbeid te oefenen en te leeren, wat ik nog niet weet. — « Wat! hebben wy dan ons verstand verloren? » — « De wyze, myne heeren, op welke gy spreekt, moet zulks doen gelooven. » Genoeg, zeide de jongste der dry ligtzinnigen, laet ons toegevend zyn jegens de zwakken. » Vervolgens haelde hy een bundel liedjes uit den zak en begon een der ontuchtigste te zingen, waervan zyne makkers telkens het slotvers herhaelden.

Eduard had alles gehoord, zonder iets te zeggen; na het ten einde te hebben gezongen, sprak de jongeling, die het gezongen had, hem dus aen: « wel, vriend! hebben wy geen gelyk? Men moet vrolyk leven en aen al die beuzelige herinneringen der kindschheid niet denken, als men ergens in slagen wil. » Eduard aerzelde: de blikken van zynen neef drongen, als een bliksemstraal tot in zyne ziel door. Maer verwonnen door de vrees van kinderachtig te schynen, zeide hy: « Ik erken, dat alles zynen tyd heeft. » Goed zoo, riepen de dry jongelingen, ziedaer een goeden jongen, alles heeft zynen tyd! uitmuntende grondstelling! en zoo is het tegenwoordig de tyd van vryheid en vermaek, en wy laten de godsdienstige vooroordeelen aen de oude vrouwtjes en kinderen over. Gy ziet wel, myn heer, zich tot Hyppolite wendende, dat gy de meerderheid tegen u hebt. — De gezonde rede, antwoordde Hyppolite, kan niet in eenen snelzagen opgesloten worden, en zoo ik u tegen heb, hebt gy